

HET TOEZICHT OP DE CONSTANTHEID VAN SAMENSTELLING VAN VRUCHTBOOMCARBOLINEUM

DOOR

N. VAN POETEREN

(Wageningen)

*Voordracht gehouden tijdens de
LandbouwwEEK te Wageningen
3 t/m 7 Juli 1933*

Het aantal pogingen, om voorschriften samen te stellen voor de eischen, waaraan goede vruchtboomcarbolineum moet voldoen, in het bijzonder wat de scheikundige samenstelling betreft, is reeds zeer groot, maar zij hebben nog geen voldoende resultaat opgeleverd.

Ongetwijfeld kunnen eenige algemeen geldende eischen geformuleerd worden, als de geschiktheid tot het vormen van een goede emulsie, die gedurende eenigen tijd onveranderd blijft, de afwezigheid van pekachtige stoffen, een maximum gehalte aan phenolen en water, maar het gehalte aan eigenlijk werkzame bestanddeelen, nl. de teeroliën, blijkt voor verschillende goede soorten zeer uiteenlopend te kunnen zijn. De wenschelijkheid bestaat wel voor een behoorlijk percentage aan hoog kokende oliën (die overdistilleeren boven 270° C), maar het schijnt nog niet mogelijk daarvoor zoodanige voorschriften te geven, dat door scheikundig onderzoek de goede en de minder goede merken onderscheiden zouden kunnen worden.

Daarbij is thans nog de moeilijkheid gekomen, dat ook verschillende minerale oliën bruikbaar gebleken zijn voor de bereiding van carbolineumachtige producten, welke zeer voldoende insecticide eigenschappen blijken te bezitten.

Uit den aard der zaak volgen wij alle pogingen, die aangewend worden voor het standaardizeeren van vruchtboomcarbolineum met groote belangstelling en als voldoende gegevens verkregen zijn, zullen wij gaarne medewerken tot het instellen van een scheikundige contrôle op dit product, om met behulp hiervan de minderwaardige merken van de goede en bruikbare te kunnen onderkennen. Zoolang echter voldoende gegevens ontbreken, moet voor het bepalen van de bruikbaarheid der in den handel gebrachte merken een andere maatstaf worden aangelegd.

Tot nu toe hebben wij geen betere maatstaf kunnen vinden dan wat volstrekt vanzelf spreekt, namelijk de bij proefnemingen en gecontroleerde toepassingen in de praktijk verkregen resultaten.

Dat deze maatstaf goed moet zijn spreekt wel, zooals reeds.

vanzelf, maar zij is in hare toepassing niet eenvoudig. Immers men moet dan over vele gegevens beschikken om met voldoende zekerheid een gemiddeld resultaat te kunnen vaststellen, in verband met de vele kansen op afwijkingen, die er bij de uitvoering van bespuitingen in de praktijk kunnen ontstaan, door verschillen in aantasting, verschillende weersinvloeden e.d.

De Plantenziektenkundige Dienst heeft zich tot nu toe consequent aan deze maatstaf voor beoordeeling gehouden en heeft een tijdsduur van twee jaren aangenomen, gedurende welke de gegevens over in de praktijk en bij proefnemingen verkregen resultaten moesten zijn verzameld.

Zoo geldt dan ook bij ons de regel, dat alleen dan een carbolineumsoort op de lijst van carbolineummerken, die bij onze adviezen over bestrijding van plantenparasieten kunnen worden aanbevolen kan worden opgenomen, indien gedurende minstens twee jaren bij proefnemingen en gecontroleerde toepassingen in de praktijk een voldoende insectendoodende werking werd vastgesteld. Op deze lijst kwamen in het sproeiseizoen 1932/33 een 9-tal merken voor.

Hiermede kon echter, in het belang van de gebruikers van carbolineum, niet worden volstaan. Bij het plaatsen op de lijst voldeed het carbolineum aan de voor praktisch gebruik gestelde eischen. Er moest nu voor gezorgd worden, dat het carbolineum, dat in volgende jaren afgeleverd werd, van een overeenkomstige kwaliteit was. Daarvoor is een toezicht ingesteld op de constantheid van samenstelling van vruchtboomcarbolineum. Dit toezicht wordt als volgt uitgeoefend.

De fabrikant of de importeur van een op onze lijst geplaatst carbolineummerk zendt vóór den aanvang van het sproeiseizoen aan den Plantenziektenkundigen Dienst een monster van zijn carbolineum. De samenstelling van dit monster wordt, volgens de voor het onderzoek van vruchtboomcarbolineum vastgestelde eischen, bepaald aan het Rijkslandbouwproefstation voor Veevoederonderzoek te Wageningen.

De toezending geschiedt in een door den inzender verzegelde bus. Bij de ontvangst wordt een procesverbaal opgemaakt van den toestand, waarin het verpakkingsmateriaal zich bevindt, opdat de identiteit van het monster vastgelegd is.

Daarna wordt gedurende het sproeiseizoen op aan den fabrikant of importeur niet bekende tijdstippen en plaatsen door de ambtenaren van den Plantenziektenkundigen Dienst, een aantal monsters genomen, zoowel uit de fabrieksvoorraden als bij afnemers in de praktijk, welke verzegeld naar Wageningen worden verzonden. Van de ontvangst van elk dezer monsters, de plaats

waar en het tijdstip waarop zij genomen zijn, wordt proces-verbaal opgemaakt. Het onderzoek geschiedt wederom aan het Rijks-landbouwproefstation voor Veevoederonderzoek te Wageningen.

De uitslag van deze onderzoekingen moet in voldoende mate overeenstemmen met de samenstelling van het standaardmonster. Als er afwijkingen geconstateerd worden, wordt de oorzaak daarvan onderzocht. Blijkt deze niet van ernstigen aard te zijn, dan wordt een waarschuwing gegeven, opdat de fabrikant meer zorg kan besteden aan de constantheid van samenstelling van het door hem afgeleverde product.

Indien werkelijk een ander product dan dat, waarvan het standaardmonster gedeponeerd is, geleverd blijkt te zijn, dan zal het merk van de lijst van de door ons aanbevolen merken geschrapt worden.

Wij meenen met dit toezicht te hebben medegewerkt tot de oplossing van het moeilijke vraagstuk van het standaardizeeren van vruchtboomcarbolineum. Een eigenlijke standaardizeering, nl. het vaststellen van grenzen, waarbinnen de samenstelling van een als goed erkend product zich moet bewegen, is niet mogelijk. In verband daarmee wordt nu geen standaard vastgesteld voor vruchtboomcarbolineum in het algemeen, maar wordt elke fabrikant in de gelegenheid gesteld zijn eigen standaard te kiezen, waarvan de juistheid moet blijken door de in de praktijk verkregen resultaten. Het door onzen Dienst uitgeoefende toezicht heeft ten doel er voor te zorgen, dat de door den fabrikant voor zijn merk vastgestelde standaard gehandhaafd blijkt en daarin ligt voor de afnemers van zijn merk een garantie voor de bruikbaarheid. Wij spreken dan ook *niet* van een *contrôle op vruchtboomcarbolineum*, maar slechts van een *toezicht op de constantheid van samenstelling van vruchtboomcarbolineum*.